

SVENSKA NEUROLOGFÖRENINGEN

Nummer 2, Oktober 2010, Årgång 15

<i>Innehåll</i>	sida
Ordföranden har ordet	1
Utbildningsutskottet	3
Fackliga sekreteraren	3
Specialistexamen	4
Om länsneurologin	4
Reseberättelse	5
Perspektiv för neurologin	6
Redaktören har ordet	6

Ordföranden har ordet

Bästa neurologvänner!

Svenska Neurologföreningen ska enl stadgarna befordra neurologins utveckling genom att anordna vetenskapliga möten samt verka för neurologins efterutbildning, befrämja hälso- och sjukvårdens utveckling inom specialiteten, tillvarata medlemmarnas sociala och ekonomiska intressen och bland sina medlemmar upprätthålla en god och värdig anda. Att stärka neurologins plats samt att synliggöra alla nya utrednings- och terapeutiska landvinningar inom neurologins subområden har varit huvudtemat för SNF under de gångna åren. Detta har skett under parollen "Den Nya Neurologin". Olika debattartiklar och kontakter med politiker på lokal och nationell nivå har medvetandegjort innebörden i Den Nya

Neurologin. Neurologin har gått från att vara diagnosticerande till att i allra högsta grad bli en behandlande disciplin. Våra patienter erhåller behandlingar som förhindrar framtida handikapp. Denna kampanj har lett till att bristen på neurologer i relation till vårt uppdrag har uppmärksamrats. Det är glädjande att få kommentarer av typen "Det är ni som är så få. Hur ska ni kunna klara det framtida behovet? Ni måste ju bli många fler!" Detta visar att vår kampanj har varit lyckad! Att fortsätta denna kampanj är ett mål för SNFs styrelse fortsatta arbete. Fokus har hitintills mest varit på de akutneurologiska insatserna tex inom stroke-området. Men vi måste nu även lyfta de mer långvarigt neurologiskt sjukas behov, dvs Den Egentliga Neurologin. Denna grupp kläms nu mellan akutinsatserna och våra politikers krav på att vårdgarantier ska uppfyllas. Att lyfta fram dessa patientgruppers behov av regelbundna återbesök hos sin neurolog och att få tillgång till de nya medicinska framstegen är ett måste. Att förvalta Den Nya Neurologin och att synliggöra undergruppen Den Egentliga Neurologin blir det viktigaste uppdraget för SNFs styrelse under de närmaste åren.

Vårmetet i Östersund

Vårmetet i Östersund blev mycket lyckat. Pierre de Flon med kollegor bjöd in till ett spännande program med bredd i det vetenskapliga utbudet. Nytt och välbesökt var också den "hands on" utbildning vad gäller handhavande av olika medicintekniska apparater som idag används inom neurologin tex olika typer av pumpar. Denna programpunkt vände sig särskilt till våra yngre medlemmar. Men här sågs även en och annan äldre räv smyga omkring. Nytt var

också de gruppvisa diskussionerna om neurologins strategiska frågor vilket ersatte de tidigare gruppvisa fackliga överläggningarna. Ett lyckat drag där den uppsummerande diskussionen vid efterföljande årsmötesförhandlingen ledde till klara och tydliga mål för styrelsearbetet under de kommande åren. Stämningen på Vårmetet var som alltid god. Oron för att den relativt långa resvägen skulle hindra medlemmarna att närvara kom på skam. Våra klinikchefer runt om i landet har uppenbart värderat mötet högt genom att stötta deltagandet i mötet. Å Neurologiföreningens vägnar vill jag än en gång tacka Pierre de Flon och alla medarbetare för enastående väl genomfört vårmöte! Stafetten tas nu över av Stockholm. Väl mött där den 25-28 maj 2011!!

Nationella Riktlinjer i Neurologisk Vård

Vid Vårmetet i Östersund och de gruppvisa diskussionerna runt kommande strategiska frågor, framstod klart att styrelsen fick uppdrag att verka för inrättandet av nationella riktlinjer för neurologisk vård. Med detta uppdrag i åtanke har SNFs styrelse just haft ett startmöte förlagt till Örebro den 23-24 aug, med vice ordf Martin Gunnarsson, som värd. Tack Martin! Stort utrymme gavs här till diskussion om hur detta arbete ska konkretiseras. Våra kollegor kardiologerna har tex varit mycket framgångsrika i att skapa ett nationellt regelverk för god kardiologisk vård. Inbjuden till vårt startmöte var Kristina Eklund från Socialstyrelsens grupp för nationella riktlinjer. Kristina beskrev de olika områden där nationella riktlinjer utvecklats och hur detta har initierats och av vem. Tydligt var att både professionen och politiker kan initiera arbetet. Att påtala regionala skillnader och utarbeta nationella kvalitetsregister för vården framstod som tydliga vägar för ett lyckat arbete mot nationella riktlinjer för neurologisk vård. Bland de neurologiska sjukdomarna finns redan idag nationella riktlinjer utformade för strokevården. Styrelsen kommer att författa en debattartikel där just regionala skillnader i antal neurologer påtalas. Arbetet med den

na artikel pågår som bäst. Uppdraget till er blir att bygga upp och förbättra befintliga kvalitetsregister.

Behov av Fler Neurologer!

För att möta Den Nya Neurologins stora landvinningar inom akuta neurologiska tillstånd men framför allt för Den Egentliga Neurologins behov, fordras en kraftigt utökad rekrytering och utbildning av neurologspecialister. Vi är idag enl uppgifter från Sveriges kommuner och landsting drygt 270 neurologer. Detta innebär 30 neurologer per miljon invånare. Detta placerar Sverige i ett bottenstadium i Europa. För att möta framtida pensionsavgångar men inte minst den moderna neurologins framtida behov av neurologer, kommer vi att behöva utbilda ca 300 nya specialister under den närmaste 10 års perioden. Taktiken i utlysta ST-block är idag på tok för låg! Här behövs mycket arbete och lobbying för att målet med 300 nya ST-block ska uppfyllas. Ett problem som länge har funnits är bristen på länsneurologer. Många länsneurologenheter bemannas ofta av dubbelspecialister inom internmedicin och neurologi. Två kunskapsmässigt breda specialiteter, med allt vad det innebär att hålla sig ajour med de nya vetenskapliga framstegen och att implementera dessa i vården på "hemmaplan". Problemet att få till en fullgod ST-utbildning som är fokuserad på neurologi när du som blivande dubbelspecialist behövs i internmedicinjourlinjen är uppenbar. Mycket neurologitid försvinner som berättigat intjänad jourkomptid. Här har vi ett gemensamt problem att försöka lösa. Arbetsgivaren pressas av att få till schemarader för att täcka akutverksamheten. Inom många landsting pågår omstruktureringar för att kunna omhänderta akutpatienter snabbt och effektivt liksom att arbeta efter Vårdgarantins krav med att få träffa en specialist inom 3 månader. Här har många landsting ytterligare stärkt vårdgarantin till 1 mån. Ett sätt att på sikt stärka neurologin på länsnivå är att verka för rena neurologiska ST-block. Universitetssjukhuset/regionsjukhuset måste i framtiden ta ett större ansvar för hela regionens neurologi

inte bara under ST-blockets utbildningstid utan också genom att hitta nya samarbetsformer där länsdelssjukhusets neurologer har stöd från universitetssjukhuset, kanske genom att länsneurologer i framtiden är anställda av universitetssjukhusets/regionsjukhusets neurologiklinik.

Framtida händelser

Den 10 nov anordnar Dagens Medicin i samarbete med SNF Neurologidagen 2010 – en aktuell temadag för alla som ställs inför de komplexa frågeställningar som vården ställs inför på neurologins område. Här kommer en orientering av kunskapsläget inom neurologins stora diagnosgrupper med behandlingsmöjligheter idag och förväntade framsteg om hörnet att ske. Utbyte av erfarenheter kring nya modeller och samarbetsätt för att skapa fungerande och effektiva vårdprocesser från det akuta omhändertagande till kronisk behandling berörs, liksom diskussion om behov och prioriteringar; vad och vem avgör vilka patienter som ska få tillgång till de nya behandlingarna? Boka gärna denna dag och ta del av diskussionerna.

Glöm inte Medicinska Riksstämman 1-3 december i Göteborg! Temat i år är ”En jämlik vård”. Ligger helt i linje med vår ambition att förstärka antalet neurologer just för att få en jämlik vård.

Hur många ST-block i neurologi finns i landet?

Till sist vill jag framföra ett uppprop: SNFs styrelse har i många år försökt inventera hur många neurologer som är under utbildning, dvs antalet ST-block. Jag och SNFs styrelse önskar därför att alla kliniker där det utbildas ST-läkare i neurologi rapporterar detta till SNFs styrelse, tex genom mail/brev till mig eller övriga styrelsemedlemmar. Vi behöver alltså veta hur många ST-block finns idag på din klinik samt därefter regelbunden information om när nya ST-block tillsätts.

Ingela Nilsson Remahl, ordföranden

Nästa Årsmöte

25 – 28 maj 2011

i Stockholm

reservera tiden redan nu!

Utbildningsutskottet

Svenska Neurologföreningens nya "Utbildningsbok" publicerades 16 september 2009 och har därför använts i ett år. Syftet är att "Utbildningsboken" ska vara ett hjälpmedel under ST-utbildningen. Svenska Neurologföreningens styrelse och Utbildningsutskottet är intresserade av kommentarer och förbättringsförslag till "Utbildningsboken", vilka kan sändas med e-post till sten.fredrikson@ki.se.

Fackliga sekreteraren

Ett stort tack till alla medlemmar som under Vårmetet i Östersund deltog i diskussionerna kring strategiska frågor! Totalt närmare 50 medlemmar medverkade i diskussionerna och bidrog med många bra och intressanta synpunkter och förslag för styrelsen att arbeta vidare med.

Vi välkomnar följande nya medlemmar: Maria Hallberg (Danderyds sjukhus), Ulrika Löfmark Bång (St Görans sjukhus), Marek Lech (Rehabkliniken, Växjö).

I maj 2010 hade föreningen 396 medlemmar, varav 33 var ST-läkare. Detta innebär en ökning av det totala antalet medlemmar jämfört med 384 föregående år. Antalet ST-läkare har dock i stort sett varit detsamma (34 föregående år).

Enligt de senaste uppgifterna från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), som

Årligen samlar in uppgifter från samtliga landsting om pågående ST utbildningar, fanns det i november 2009 79 ST-block i neurologi i Sverige.

Således finns det, även om flera nya medlemmar den senaste tiden är ST-läkare, fortfarande många ST-läkare som inte är medlemmar i SNF. Med tanke på att mycket av föreningens arbete riktar sig till ST-läkare (nya utbildningsboken, SPUR-inspektioner mm) skulle vi gärna vilja nå ut till ännu fler ST-läkare. Vi vill därför uppmana alla våra medlemmar att sprida information om Svenska Neurologföreningen till de ST-läkare som kanske ännu inte hört talas om oss.

En förmån för våra medlemmar är möjligheten att ansöka om resestipendium. En av våra senaste stipendiater; Joachim Burman från Uppsala, berättar i detta nummer av medlemsbladet om sin resa till Div.of Immunotherapy i Chicago, USA. Vi hoppas att detta kan inspirera fler medlemmar att göra liknande besök/resor!

Eva Lindström
För medlemskap: maila
eva.lindstrom@ki.se

Specialistexamen

Svenska Neurologföreningen anordnar specialistexamen i neurologi 12-13 maj 2011 vid neurologiska kliniken, Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg.

Examinationen innefattar såväl skriftligt som praktiskt prov med patientfall. Svenska Neurologföreningen rekommenderar starkt att de som i det närmaste fullgjort sin specialisttjänstgöring eller erhållit specialistkompetens de senaste tre åren deltar i specialistexamen.

Anmälan om deltagande lämnas via e-post senast 20 mars 2011 till examinationskommitténs ordförande professor Sten Fredrikson, neurologiska kliniken, Karo-

linska Universitetssjukhuset Huddinge, 14186 Stockholm,
e-post:sten.fredrikson@ki.se. Deltagarplats till examination ges i mån av plats i den ordning anmälan registreras, varför tidig ansökan om deltagande rekommenderas.

Neurologföreningens hemsida:

neurologforeningen.org

Om länsneurologin

Länsneurologmöte i Toftaholm

Neuronet syd – nätverket för länsneurologer i södra Sverige – har haft sin årliga träff i Toftaholm fredag em –lördag förmiddag 10-11 september. 11 neurologer från 7 olika städer deltog. Toftaholm ligger mitt emellan Ljungby och Värnamo och värd för årets möte var Maria Bergelin-Axelsson från Värnamo, som berättade om verksamheten på sjukhuset där.

Även vi andra beskrev våra lokala arbetsplatser. I övrigt var programmet blandat. Bl.a. rapport från en regiondag i stroke i Lund, genomgång av postpoliosyndromet och inte minst ett flertal patientfall som diskuterades. Undertecknad rapporterade från Svenska neurologföreningens årsmöte i Östersund i maj och från SNF-styrelsens senaste möte i Örebro i augusti. Vi fick tillfälle att utbyta tankar och synpunkter kring de speciella arbetsförhållanden som råder för neurologer som inte tillhör en neurologklinik utan är anslutna till medicinkliniker.

Värd för nästa Neuronet-möte blir Helsingborg, men mötet hålls som vanligt i Toftaholm och preliminärt datum är 23-24 september 2011.

Margareta Hultgren

”En jämlik vård”

Medicinska Riksstämman
1-3 december 2010

SNF stipendium 2009

En vecka i skyskrapornas skugga

Chicago är U.S.A:s tredje största stad och ligger vid Lake Michigans östra strand. På vintern lär det visst vara svinkallt, men i mitten av augusti är det varmt, fuktigt och kvalmigt. I Chicago byggdes världens första skyskrapa 1885 och idag finns här över hundra stycken, bland dem Amerikas högsta. Jag är här för att besöka dr Richard K Burt på Northwestern Memorial Hospital, ett av stadens många sjukhus. Han är inte neurolog, men har behandlat fler neurologiska patienter med hematopoietisk stamcellstransplantation än någon annan i världen.

Man har gjort ett ambitiöst program för mig och under veckan kommer jag att träffa de flesta medlemmar av hans team. Den lilla enheten består av dr Burt, hans fellow, en sköterska med ansvar för slutenvården, två som ansvarar för öppenvården och ett par sekreterare. Dessutom en bosnisk läkare vars enda uppgift är att hålla kontakt med FDA och etikkommittéerna, något som jag snabbt inser är helt nödvändigt när man har 35 kliniska prövningar igång samtidigt. Tillsammans gör de runt 65 stamcellstransplantationer per år för patienter med alla typer av autoimmuna sjukdomar. Arbetsdagen börjar med rondan. Dr Burt, hans fellow och sköterskan tar på sina vita rockor med broderade namn och tillsammans lämnar vi kontoret. Själva sjukhuset ligger några kvarter bort och på gatorna myllrar det av människor. Många av dem är utan tvekan sjukhusfolk som helt ogene-

rat springer runt i sina sjukhuskläder. Efter ett par minuter är vi framme. Om det inte var för den lilla bronsplaketten som sitter bredvid ingången skulle man aldrig kunnat gissa att detta var ett sjukhus. När vi kommer upp på avdelningen på sextonde våningen är dock det mesta sig likt, fast lite bättre. Korridorerna är lite bredare, rummen lite större och utsikten definitivt mycket bättre.

Idag finns det fem inlagda patienter, två har MS, en myastenia gravis, en systemisk skleros och en SLE. Samtliga är kvinnor och ingen av dem har hår – en sidoeffekt av den ganska tuffa behandlingen. MS-patienterna är i slutfasen av behandlingen, fortfarande neutropena, men de mår oförsäktligt bra. Tjejen med SLE är mitt upp i sin behandling och mår fruktansvärt illa. Detta är en välkänd biverkan av behandlingen, och det blir inte bättre av de motoriserade sängarna med inbyggt anti-liggsårsprogram. Ändå är hon lycklig och tacksam över att få vara där. Ofta är det en kamp att få försäkringsbolagen att godkänna och betala behandlingen, som kostar närmare en miljon kronor. Dr Burt talar lugnande till henne och ger några snabba ordinationer till sjuksköterskan. När vi kommer tillbaka nästa dag mår hon betydligt bättre.

Någon dag senare sitter jag i en taxi på väg till Rush University Medical Center. Jag har en träff med en av neurologerna som deltar i en randomiserad enkelblindad studie av stamcellstransplantation för MS. Dr Balabanov bjuder på lunch och vi delar erfarenheter om sjukvården i våra respektive hemländer. Mottagningen är trång och fylld med patienter. Undersökningsrummen är små, det finns inte plats att undersöka patienterna i liggande och gångprövning sker på vägen in i rummet. Studiepatienterna måste bära peruk eller turban för att säkerställa blindningen. Dessutom måste de måla naglarna eftersom behandlingen gör att naglarna stannar i växten och man får en tvärgående rand efter ett par månader. Efter mottagningen tar vi en fika och vi pratar om de nya perorala läkemedlen

som är på gång: ”förut använde vi ibland Cladribin i intravenös form och då var det nästan gratis, nu finns det i ett piller och kostar skjortan” säger han och skrattar.

Veckan går fort och när jag kliver på planet tänker jag på vad dr Burt sade: ”Det svåra är inte att övertyga patienterna om att detta är en bra behandling för MS - det verkligt svåra är att övertyga neurologerna”. Jag är i alla fall övertygad och jag hoppas att vi i Uppsala kommer att få möjlighet att behandla fler med hematopoietisk stamcellstransplantation i framtiden.

J Burman, neurologkliniken, Akademiska sjukhuset

Perspektiv för Neurologin

Vi har hört det i många år nu! Neurologin står inför stora framsteg inom diagnostik och behandling. En terapeutisk revolution är i antågande. Det är lätt att konstatera att vi nu är där! Nya behandlingsmetoder införs på löpande band. Det tar inte längre 10 år mellan nyheterna. Forskningsprogrammen som tittar på helt nya koncept som t ex stamceller mot neurodegenerativa tillstånd vädrar morgonluft. En 7 Tesla MR ska installeras på mitt sjukhus. Vad kommer närmast? 100 Tesla? Mobil CT i ambulansen? Det går inte att se något slut på den snabba utvecklingen.

Hur förhåller vi oss till detta? Fortsatt utbildning och prioriterade satsningar på neurologin som klinisk verksamhet är självklara. Det finns en annan stor utmaning vi bör anta. Sverige har goda förutsättningar för klinisk forskning. Med en

relativt hög andel vetenskapligt utbildade läkare och – än så länge – stabila sjukvårdsstrukturer finns väldigt bra förutsättningar för satsningar på kliniska studier. Allteftersom nya behandlingar dyker upp måste ju dessa genomgå olika studier. Vem ska då bistå med expertis, patientmaterial och huskroppar?

Sveriges neurologkliniker bör i ännu högre grad satsa på den kliniska forskningen. Den ska vara ett vanligt inslag i den kliniska vardagen. De behandlingar som står på tur att införas eller prövas kommer att behöva kliniska plattformar. I praktiken blir det en vinn/vinn situation med förbättrad vård för våra patienter samtidigt som vårt trots allt rätt lilla land kan hävda sig i en knivskarp internationell konkurrens.

Jesper Petersson
Vetenskaplig sekreterare, SNF

**Specialistexamen i neurologi
12-13 maj 2011 i Göteborg**

Anmälan senast 20 mars 2011

Redaktören har ordet

Om du vill vara säker på att få medlemsbladet måste du själv ansvara för att mailadressen alltid är uppdaterad dvs att ändringar vid flyttningar osv skickas till:
asa.vilhelmsson@karolinska.se.

Medlemmar av Neurologföreningen har full tillgång till European Journal of Neurology via hemsidan.

Protokoll fört vid Svenska neurologföreningens styrelsemöten finns på hemsidan.

Styrelsens adresser finns på hemsidan och uppdateras snarast efter Årsmötet.

Förslag eller material till medlemsbladet kan skickas **oformaterade** till medlemsbladets redaktör:

Svend Marup Jensen, Helsingborgs Lasarett, 251 87 Helsingborg, tel: 042-406 10 00 eller e-mail:
svend.marupjensen@skane.se

Nästa nummer planeras att utkomma april 2011.

Sista materialdag en månad före!

Efterlysning!

Många kollegor har lagt ner mycket arbete på skriften Neurologi 2000 och den kan utgöra ett bra underlag för det stundande arbetet med Nationella riktlinjer för neurologiska sjukdomar. Är det någon som har flera ex liggande hemma på hyllan så hör av er till Redaktören!

EFNS STOCKHOLM 2012

16TH CONGRESS OF THE EUROPEAN
FEDERATION OF NEUROLOGICAL SOCIETIES
STOCKHOLM, SWEDEN, SEPTEMBER 8 - 11, 2012
WWW.EFNS.ORG/EFNS2012

HOST

Organised in co-operation
with the Swedish
Neurological Society

CO-
SPONSORSHIP

Co-sponsored by the European
Section of the Movement
Disorder Society (MDS-ES)

Co-sponsored by the European
Federation of Autonomic
Societies (EFAS)

Co-sponsored by the
World Federation of
Neurology (WFN)